

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för vissa personer från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp; given Stockholms slott den 12 januari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:t två framställningar om befrielse för vissa personer från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp.

1:o.

Under år 1925 inköpte Ossian Svahn i Falåström av staten för 5,878 kronor 80 öre visst virkesparti. För gäldande av berörda belopp ingingo Anton Hedström och Oskar Hedström, båda i Rotenträsk, solidarisk proprieborgen.

Å ifrågavarande skuld gjordes under åren 1926 och 1927 avbetalningar å sammanlagt 1,178 kronor 80 öre. Då någon ytterligare likvid ej skedde, förpliktades på yrkande av domänstyrelsen genom utslag den 12 januari 1927 Svahn och hans borgensmän att till kronan utgiva resterande belopp 4,700 kronor jämte ränta. Den 19 i samma månad försattes Svahn i konkurs, vilken emellertid avskrevs, enär tillgångar till täckande av konkurskostnaderna saknades. Vid upprepade utmätningsförsök under åren 1927—1938 för uttagande av den resterande skulden befunnos Svahn och Oskar Hedström sakna utmätningsbara tillgångar. Efter exekutiv auktion hos Anton Hedström inflöt såsom avbetalning å skulden ett belopp å tillhopa 272 kronor 19 öre. Vid därefter under åren 1930—1935 företagna utmätningsförsök hos Anton Hedström befanns även denne sakna tillgångar. Å skulden återstår sålunda för närvarande oguldet ett belopp av 4,427 kronor 81 öre jämte ränta från den 2 maj 1927 samt vissa rättegångskostnader å 55 kronor 53 öre.

Sedan domänstyrelsen i skrivelse den 28 maj 1938 anmanat Anton Hedström att betala sistnämnda belopp, har denne i ansökning den 30 augusti 1938 hemställt, att den honom på grund av förutberörda borgensförbindelse åvilande skulden till kronan måtte avskrivas. Till stöd för sin framställning har Hedström åberopat, att hans ekonomiska ställning vore svag.

Rörande Anton Hedströms personliga och ekonomiska förhållanden har upplysts följande.

Han är 67 år gammal och har varit gift två gånger. I första äktenskapet hade han nio barn, av vilka två äro i livet, och i det andra äktenskapet sex barn, vilka samtliga äro under 16 år. Han innehar med åborätt kronobygge i Rotenträsk. Å nybygget födes tre kor och en häst. Hans lösegendom uppskattas till ett värde av 500 kronor. Under åren 1926—1938 har Hedström varit taxerad för inkomst- och förmögenhetsskatt till respektive 1,010, 1,020 och 1,500 kronor. I ett flertal intyg, utfärdade av, bland andra, kyrkoherden, kommunalnämnds- och kommunalfullmäktigeordförandena i Lycksele samt ordföranden i fattigvårdsstyrelsen i Lycksele, har Anton Hedström betecknats såsom en arbetsam och skötsam person.

Domänstyrelsen har i yttrande den 12 september 1938 — under framhållande av Anton Hedströms svaga ekonomiska ställning och de särskilt ömmande omständigheter som förelåge — förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till ansökningen om avskrivning av Hedströms skuld. Domänstyrelsen har tillika förordat, att Svahns och Oskar Hedströms skuld på grund av förenämnda virkesköp och borgensförbindelse måtte avskrivas. Styrelsen har därvid hänvisat till att Svahn och Oskar Hedström vid upprepade utmätningsförsök visat sig sakna utmätningsbara tillgångar.

Statskontoret har i utlåtande den 26 november 1938 anslutit sig till vad domänstyrelsen anfört i ärendet.

*Departements-
chefen.*

I likhet med de hörda myndigheterna vill jag, med hänsyn till de föreliggande omständigheterna, tillstyrka att kronans ifrågavarande fordran å

4,427 kronor 81 öre jämte ränta och vissa rättegångskostnader hos Ossian Svahn samt Anton Hedström och Oskar Hedström måtte avskrivas. Frågan torde emellertid böra underställas riksdagens prövning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans återstående fordran på grund av ifrågavarande virkesköp och borgensförbindelse hos Ossian Svahn samt Anton Hedström och Oskar Hedström å 4,427 kronor 81 öre jämte ränta samt rättegångskostnader må avskrivas.

2:o.

Under åren 1937 och 1938 inköpte trävaruhandlaren Carl Gunnar Gränström från Vetlanda med firma Carl M. Gränström av kronan sex olika virkespartier för följande belopp, nämligen 3,615 kronor, 13,800 kronor, 152 kronor 40 öre, 44 kronor 40 öre och 19,790 kronor eller således för sammanlagt 37,401 kronor 80 öre. Till säkerhet för köpeskillingarnas gäldande har solidarisk proprieborgen tecknats, såvitt angår köpeskillingen å 3,615 kronor av änkefru Cecilia Gränström samt Märta Ekblad i Vetlanda, såvitt angår köpeskillingen å 13,800 kronor av Cecilia Gränström och tandläkaren Ingrid Levander, såvitt angår köpeskillingarna å 152 kronor 40 öre och 19,790 kronor av Cecilia Gränström, kontoristen Gunvor Gränström och förvaltaren Carl Olof Gränström samt Ingrid Levander ävensom i fråga om köpeskillingen å 44 kronor 40 öre av Cecilia Gränström, Gunvor Gränström och Carl Olof Gränström. Förstnämnda köpeskillning å 3,615 kronor jämte ränta har den 1 juni 1938 inbetalts av Märta Ekblad. Domänverkets fordran utgör sålunda för närvarande 33,786 kronor 80 öre jämte ränta. Den 11 april 1938 har Carl Gunnar Gränström försatts i konkurs. Enligt konkursbouppteckningen funnos tillgångar till ett värde av 190,661 kronor 39 öre och skulder till ett belopp av 541,385 kronor 51 öre, därav 206,664 kronor 41 öre voro prioriterade. Genom av lagsökningsdomaren i Njudungs domsaga den 11 juni 1938 meddelade utslag har Cecilia Gränström förpliktats att utge 37,401 kronor 80 öre, envar av Gunvor Gränström och Carl Olof Gränström 19,986 kronor 80 öre samt Ingrid Levander 23,000 kronor jämte räntor och vissa lagsökningskostnader.

I skrivelse, vilken den 11 juni 1938 inkommit till jordbruksdepartementet, ha Cecilia Gränström samt hennes barn Gunvor Gränström och Carl Olof Gränström hemställt om ett ackord å 25 procent å sin skuld till kronan.

Cecilia Gränström har sedermera i en den 18 juni 1938 dagtecknad skrift framhållit, att firman Carl M. Gränström under fyrtio års tid inköpt virke från domänverket och härvid intill den nu iråkade konkursen städse fullgjort sin betalningsskyldighet. Medgaves icke det begärda ackordet, skulle firman icke kunna fortsätta sin verksamhet, varom eljest funnes förhoppningar, sedan nytt kapital tillskjutits. Andra större borgenärer hade biträtt ackordsuppgörelser. Firman sysselsatte mellan 300 och 400 arbetare.

I yttrande den 16 juli 1938 har *domänstyrelsen* avstyrkt framställningen.

Den 1 september 1938 ha nyssnämnda personer jämte Ingrid Levander inkommit med förnyad framställning i ämnet, därvid anhållits om ett ackord å 60 procent av borgensförbindelsernas belopp. Såsom skäl för höjningen av ackordsförslaget har anförts, att Cecilia Gränströms ekonomi något förbättrats.

Över sistberörda framställning ha efter remiss yttranden avgivits den 5 och den 21 september 1938 av *domänstyrelsen* och den 14 i samma månad av *länsstyrelsen* i Jönköpings län samt den 26 november 1938 av *statskontoret*.

Av tillgängliga handlingar inhämtas följande rörande sökandenas personliga och ekonomiska förhållanden.

Cecilia Gränström är född 1879 och änka efter grosshandlaren Carl M. Gränström från Vetlanda. Bouppteckningen efter denne visar icke någon behållning. Cecilia Gränström har tillgångar till ett värde av 66,474 kronor 50 öre och skulder till ett belopp av 51,720 kronor 69 öre. Därjämte har hon iklätt sig borgensförbindelser för ett belopp av 194,833 kronor 46 öre. År 1938 har hon icke taxerats för någon inkomst.

Gunvor Gränström är 27 år gammal och ogift. Hennes tillgångar äro lösöre till ett värde av 150 kronor. Hon har skulder till ett belopp av 1,200 kronor varjämte hon iklätt sig borgensförbindelser för tillhopa 98,350 kronor. Hon har år 1938 icke taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Carl Olof Gränström är 31 år och gift. Han äger icke några tillgångar. Hans skulder utgöra banklån å 2,320 kronor. Dessutom har han iklätt sig borgen för 88,000 kronor. År 1938 har han taxerats för en inkomst av 680 kronor.

Ingrid Levander är född 1911 och ogift. Hon äger tillgångar, huvudsakligen bestående av apparater för tandläkarpraktik, till ett värde av 3,765 kronor. Hennes skulder uppgå till sammanlagt 19,425 kronor. År 1938 har hon varit taxerad för en inkomst av 4,910 kronor.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tillstyrkt, att såsom full betalning för kronans fordran å förenämnda belopp 33,786 kronor 80 öre förutom räntor och kostnader godtoges ett ackord av 60 procent. *Länsstyrelsen* har såsom skäl för sin uppfattning anført, att det med hänsyn till storleken av sökandenas skulder och borgensförbindelser med största sannolikhet kunde antagas, att några utsikter att vid verkställighet av förenämnda utslag mot sökandena utfå ens tillnärmelsevis så stort belopp som sökandena erbjöde icke förefunnes.

Domänstyrelsen och *statskontoret* ha biträtt *länsstyrelsens* förslag.

Departements-
chefen.

På sätt *länsstyrelsen* framhållit torde med största sannolikhet icke föreligga några utsikter att av sökandena erhålla större belopp såsom likvid för kronans ifrågavarande fordran än det desamma erbjudit såsom ackord. Med hänsyn härtill och under beaktande av vad i övrigt i ärendet förekommit tillstyrker jag i likhet med de hörda myndigheterna, att det begärda ackordet medgives. Riksdagen samtycke torde emellertid böra inhämtas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att Cecilia Gränström, Gunvor Gränström, Carl Olof Gränström och Ingrid Levander må befrias från vidare betalningsskyldighet till kronan på grund av deras borgen vid ifrågavarande virkesköp, under förutsättning att till statsverket inbetalas sextio procent av kronans fordran å 33,786 kronor 80 öre jämte ränta och lagsökningskostnader.

Statsrådets övriga ledamöter instämna i vad departementschefen hemställt i de under 1:o och 2:o förut antecknade ärendena.

Hans Maj:t Konungen lämnar bifall till vad departementschefen hemställt samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gustav T. Roupe.